

Szőlő növényvédelmi előrejelzés (2014.06.05.)

a Móri Borvidék szőlőtermesztői számára

Kiadva: 2014.06.05. 12:00-kor.

Érvényes: 2014.06.12-ig.

Várható frissítés: 2014.06.12. 12:00-kor.

Fenológiai fázis: virágzás

Tarka szőlómoly fogás: 1 hét alatt átlag 2 db/csapda

Időjárás: Meleg idő

Veszélyhelyzet: Lisztharmat, Peronoszpóra, Molyok

Tünetek: Peronoszpóra levéltünetek

Várható fejlemények: Lisztharmat, Peronoszpóra erősödése, Felszívódó szerek használata, Molylárvák kártétele

Jelenleg virágzás eleje, fővirágzás van a Borvidék ültetvényeiben. A szőlő fejlődése jól alakult az elmúlt héten, bár a virágzás csak lassan indult el. Az átlaghőmérséklet nem volt magas, így a virágzás üteme lassú. Csapadék csak Móron volt, helyi zivatar formájában.

A peronoszpóra tünetei egyre több helyen jelentek meg a Borvidék ültetvényeiben. Alapvetően az időjárás a lisztharmat terjedésének kedvezett, de a peronoszpóra számára - a napokban lehullott csapadék hatására - is kedvező a jelenlegi időjárás. Néhány nap múlva - várhatóan - a peronoszpóra tünetei is meg fognak jelenni tömegesen. Ez igen veszélyes a kötődő kis bogyókezdeményekre nézve. A permetezések "alapszereként" mindenképpen szerepeljen a folpet hatóanyag vagy folpet tartalmú szerkombináció. A peronoszpóra elleni hatása mellett a botritisz ellen is véd, amely várhatóan - a mostani időszakban - fertőzi a virágokat.

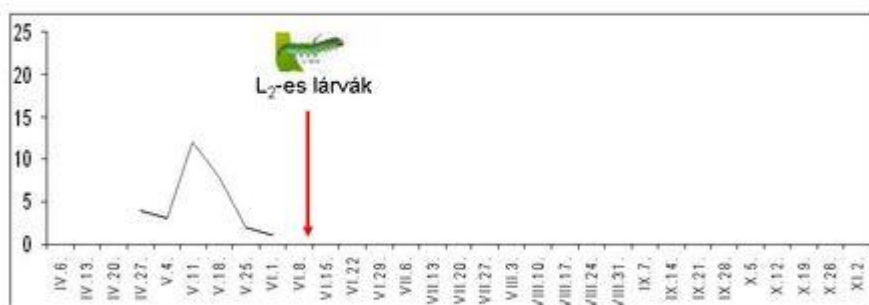

A virágzás alatt, a betegségek számára jelenleg nagyon kedvező időjárás miatt, folyamatosan - 7-10 naponta - folytatni kell a blokkszerű kezeléseket. A készítmények közül a legerősebb hatásúakat válasszuk: ez lehet valamelyik strobilurin, ezen kívül felszívódó szerek kombinációjával is permetezhetünk. A lényeg, hogy erős védelemmel lássuk el a szőlőt, hogy a virágzás alatti és utáni időszakban a gombabetegségek támadása visszatartható legyen.

A tarka szőlómoly rajzása majdnem teljesen leállt. Szex-feromon csapdáink 2 db-ot fogtak a héten. A lárvák károsítása folyamatos. Vizsgáljuk át a fürtöket, és ahol szövedéket vagy lárvára utaló rágást észlelünk, ott haladéktalanul permetezzünk. A lárvák L₂-es stádiumban vannak a mostani időszakban.

Permetezés hiányában a fürtkezdeményeket a kis lárvák a virágzás alatt jelentősen károsíthatják. A mostani időszakban a kontakt szerek és a kitinszintézis-gátló készítmények használata is indokolt és megfelelő, bármelyik szertípust választhatjuk az eredményes védekezés érdekében.

Mind a gombaölő mind a rovarölő szerek kijuttatásánál ügyeljünk a jó fedettség elérésére. A mostani időszakban hektáronként 300 l víz körüli mennyiséggel lehet jó fedettséget elérni. Lehetőség szerint kerüljük a nagy vízmennyiséggel történő permetezést a mostani időszakban. A nagy, 500-600 liter víz/ha, vízmennyiséggel történő permetezés "híg" permetlé-oldatot ad, amely még tovább "hígulhat" a szőlő erős növekedése és új lombképződése miatt. A hónaljajtások megjelenése és fejlődése is jelentősen növeli ilyenkor az új lombfelületet. A "töményebb" permetlé használat - az erős növekedés leállásáig - javasolt. A permetlébe tegyük bele a szerek hektárra előírt teljes dózisát.

A túl tömény oldat azonban egyes készítményeknél perzselést okozhat. Elsősorban a kéntartalmú szerek és a lisztharmat ellen használt felszívódó készítmények érdemelnek fokozott figyelmet.

A szőlőben a gyomnövényekre is fordítsunk kellő figyelmet. Ha az ültetvény a virágzás időszakára kigyomosodik, a nyári kezelést glifozát tartalmú készítménnyel végezzük el. Több veszélyes gyom is újra „nekilendül” ebben az időszakban, ezért ezek irtására akkor kerüljön sor, amikor még 20-30 cm-nél nem nagyobbak. Később csak sok

vesződséggel, többszöri kaszálás és az ezt követő újrachajtáskor elvégzett gyomirtás ad csak eredményt. A kijuttatáskor ügyeljünk arra, hogy a permetlé nem érheti a kultúrnövény zöld részeit, ezért elengedhetetlen a törzs és kordonkar tisztítás. A fent említett hatóanyag környezet-kímélő, ezért az integrált (AKG) termesztésben is felhasználható.

A törzstisztításra fokozottan figyeljünk a glifozát tartalmú készítmények használatánál. A törzsön hagyott hajtásokon keresztül felszívódhatnak az ilyen hatóanyagú készítmények és a későbbiekben kárt okozhatnak a szőlőtőkéknek.

A meteorológiai állomások által mért adatok

05.29.-06.04.	Heti átlaghőmérséklet (oC)	Csapadékösszeg (mm)
Csákberény	14,4	0,0
Csókakó	13,8	0,0
Mór	13,6	5,4
Zámoly	14,4	0,0

ÚJ BETEGSÉG !!!

Aranyszínű sárgaság fitoplazma

Aranyszínű sárgaság fitoplazma tünete a szőlő levelein

Az aranyszínű sárgaságot okozó fitoplazma, a Grapevine Flavescence dorée phytoplasma szőlő veszélyes új károsítója. A fertőzés következtében a szőlőtőkék terméshozama 20-50 %-kal csökkenhet, a beteg növények száma évente megtízszereződhet. A vektor (kabóca) elleni védekezés hiányában a tőkék 80-100 %-a befertőződhet, fogékony fajták esetében néhány év leforgása alatt ki is pusztulhat. A betegség elleni védekezéshez jelenleg nem áll rendelkezésre megfelelő kémiai eljárás. A betegséget okozó fitoplazma, azaz sejtfal nélküli baktérium bejelentési kötelezettség alá tartozó karantén károsító. Besorolása azt jelenti, hogy az Európai Unió egyes területein előfordul, de

behurcolása és terjesztése tilos. A betegség pusztítását először 1949-ben a délnyugat-franciaországi Armagnac vidékén tapasztalták. Olaszországban 1973-ban észlelték először. Spanyolországban a francia határ közelében, Katalóniában következett be az első fertőzés 1996-ban. Portugáliában először 2007-ben észlelték a betegséget az ország északi részén. Közép-Európában Szerbiában 2002-ben azonosították először a középső-déli területeken. Svájcban Ticino tartományban van jelen 2004 óta. Szlovéniában az első fertőzött növényeket 2005-ben az Adriai-tengerpart közelében találták. Három évvel később már az ország keleti, azaz Magyarországhoz közeli területén is bekövetkezett a fertőzés. Ausztriában 2009-ben jelentkezett a betegség Stájerországban. Horvátországban 2009-ben jelent meg az első fertőzött körzet. A betegség gazdasági jelentőségét mutatja, hogy bár számos fertőzött területet tartanak nyilván a tagállamok, túlnyomó többségükben még mindig felszámolási intézkedéseket kell tenni a terjedés megállítására. Magyarországon 2013. augusztus 30-án mutatta ki először a kórokozó jelenlétét (Zala megyében) szőlő növényben és a *Scaphoideus titanus* kabócában a NÉBIH Növény-egészségügyi és Molekuláris Biológiai Laboratóriuma.

A kezdeti tünetek közé tartozik az ízkezők rövidülése. A hajtásokon az első, enyhe sodródást mutató levelek a nyár közepén jelennek meg. A tünetek fokozatosan erősödnek, és kialakul a betegségre jellemző, levélszél felé történő, háromszög alakú sodródás. A napnak kitett levélrészekben a fehér bogoyjú fajtáknál a levéllemez részleges vagy teljes sárgulása, kék bogoyjú fajtáknál vörösödése figyelhető meg, a levélfelület fémszínű lesz.

Az aranyszínű sárgaságot okozó fitoplazma a fertőzött növény hancsrészében él, terjedésre önmagában nem képes. Távoli új területekre és ültetvényekbe fertőzött szaporítóanyaggal kerülhet. Ültetvényen belül és kisebb távolságra az Európába a 20. század első felében behurcolt **amerikai szőlőkabócaival** (*Scaphoideus titanus*) terjed, a vektor szívogatásával kerül át egészséges növényekbe, megfertőzve azokat.

Amerikai szőlőkabóca kifejlett egyede

Az amerikai szőlőkabóca egynemzedékes, tojás alakban telelő faj. A nőstények a tojásaikat a két éves cser foszló kérge alá helyezik. A lárvák kelése időjárástól függően elhúzódó, május közepétől egészen július második dekádjáig tarthat. Az L1-L3 lárvák főleg a hajtások alsó leveleinek fonákán tartózkodnak, közel azokhoz a vesszőkhöz, ahová a nőstények tojásaikat lerakták. Az **imágók július elejétől-közepétől jelennek meg** – először a hímek, később a nőstények –, és egészen szeptember végéig, október elejéig jelen vannak. A rajzás csúcs időjárástól függően július vége-augusztus közepe közötti időszakra esik.

A fitoplazma terjedése megakadályozásának egyik kulcsfontosságú intézkedése **a terjesztő vektor elleni védekezés**. A vektorok egyedszámának gyérítését a szőlő gondos metszésével, a nyesedék elégetésével, a rügyfakadás előtti olajos permetezéssel, a tenyészidőben pedig a lárvák és az imágók elleni növényvédő szeres (Actara SC) kezeléssel tudjuk megoldani.

L3-as lárva

L5-ös lárva

Az ország több helyén megtalálták az első kelő amerikai szőlőkabóca lárvákat. Ezek után majd a Borvidéken is számítani lehet az első amerikai szőlőkabóca lárvák kelésére. A kelő amerikai szőlőkabóca lárvákat egy fehér papírlapra tudjuk lerázni a lombozatról. Szabad szemmel nehezen, de megfigyelhető a kis lárva. Jellegzetessége, hogy pattog. Figyelemmel kísérhetjük a lárvakelés alakulását országosan a naponta frissülő <https://karositorning.nebih.gov.hu/> weblapon a Térképek menüpont alatt. A narancssárga jelölőkre rákattintva megnézhetjük a fogás helyén az első fogás dátumát, a fogott egyedek számát és a lárvák fejlettségi állapotát. Jelenleg a lárvák L1-L2-es fejlettségűek. A Móri Borvidéken vagy annak közelében egyelőre még nem észleltük a kártevő lárváit. A kártevő ellen a virágzás után javasolt a védekezéseket elkezdeni (Actara). Az Actara, mint a leghatásosabb készítmény, az engedélykirata előírása alapján szőlőben csak gyümölcskötődés kezdetétől (elvirágzás után) használható.

Azokban a termő ültetvényekben, amelyekben az előző tenyészidőben kimutatták az amerikai szőlőkabóca jelenlétét, kifejezetten ajánlott a lárvák ellen védekezni a nagyobb fertőzésveszély miatt. A szaporítóanyag előállító területeken (törzsültetvények és faiskolák) a vektor elleni védekezés kötelező, függetlenül attól, hogy előfordul-e a kabóca a területen vagy sem. A védekezésre több – a szőlőmolyok ellen is engedélyezett – rovarölő szer alkalmazható (pl. tiametoxam, lambda-cihalotrin, deltametrin, béta-ciflutrin, klórpirifosz-metil, klórpirifosz hatóanyagú permetező szerek).

A kórokozóval, az amerikai szőlőkabóccával valamint a védekezéssel kapcsolatos információk elérhetők a NÉBIH alábbi honlapján:

https://www.nebih.gov.hu/szakteruletek/szakteruletek/noveny_talajvedelmi_ig/szakteruletek/nov_e_g/neukarositok/neu_karositok_fd.html

Június 10-ig várhatóan, változóan napos-felhős időben, jelentős mennyiségű csapadék nélkül, jelentősen emelkedik a hőmérséklet, de kánikula most mégsem valószínű. Növényvédelmi munkákat a héten biztonságosan lehet végezni. A következő 7 napban a Borvidéken 2 mm csapadék várható. Az időjárás-előrejelzés 06.05-én (csütörtökön) készült, az ebből az időpontból előrelátható időjárást jelzi előre. A kiadás napjától távolodva a későbbiekben ez jelentősen változhat, ezért adott napra várható csapadékról a <http://www.eumet.hu/> weboldalon érhetünk el információkat.

A fent felsorolt betegségek ellen a Syngenta a következő készítményeket ajánlja.

A 	ajánlata erre a hétre: atkák ellen Thiovit Jet, Vertimec 1,8 EC atkák ellen a Vertimec 1,8 EC lehetőség szerint önmagában kijuttatva lisztharmat ellen Thiovit Jet, Topas 100 EC, Dynali peronoszpóra ellen Bravo 500, Ridomil Gold MZ 68 WG, Pergado F lisztharmat, peronoszpóra és szürkepenész ellen Quadris Max szőlőmolyok ellen Affirm, Karate Zeon 5 CS gyomok ellen Medallon Prémium
---	--